

معارفی از امام جعفر صادق(ع) در بیان آیت الله جوادی آملی

وجود مبارک امام صادق(سلام الله علیه) فرمودند: «مَا ضَعُفَ بَدَنٌ عَمَّا قَوَّيَتْ عَلَيْهِ التَّيَّةُ». اگر کسی اهل عزم بود هیچ‌گاه بدن مخالفت نمی‌کند.

وجود مبارک امام صادق(سلام الله علیه) فرمودند: «مَا ضَعُفَ بَدَنٌ عَمَّا قَوَّيَتْ عَلَيْهِ التَّيَّةُ». اگر کسی اهل عزم بود هیچ‌گاه بدن مخالفت نمی‌کند.

به گزارش خبرگزاری مهر، ۲۵ شوال سالروز شهادت مظلومانه مؤسس مذهب جعفری و یکی از افتخارات بزرگ جهان تشیع، حضرت امام جعفر صادق(ع) است. شخصیتی که به تعبیر علامه جوادی آملی بیشترین اشک ما در فقدان معارف بلند ایشان جاری است و بعد برای مظلومیت و شهادت ایشان. گفتار حکیمانه و رفتار صادقانه آن امام راستین در عصر خود، راهگشای همیشگی مسلمین جهان بوده و خواهد بود.

در این مجال از بیانات ارزشمند یکی از شاگردان ممتاز مکتب آن امام همام، آیت الله جوادی آملی در بیان معارف والای آن حضرت بهره خواهیم برد؛

حفظ اسرار دیگران از وظایف اصلی مؤمنان

آیت الله جوادی آملی با استناد به روایتی از امام صادق(ع) یکی از ست‌های الهی را کتمان اسرار و حقایق انسان‌ها دانسته و در جلسه درس اخلاق خود بیان داشتند: روایتی از وجود مبارک امام صادق(ع) در رابطه با ویژگی‌های انسان مؤمن در تحف العقول هست که فرمودند: مؤمن وقتی مؤمن است که وقتی گفت من بنده خدا هستم ببیند خدا چه گفته و ست پروردگارش را انجام بدهد و همچنین سستی از پیغمبر و امام نیز در او باشد.

ایشان کتمان سرّ را یکی از وظایف مومنان دانستند و فرمودند: ست خدا این است که هرچند «عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ» است اما غیب و اسرارش، باعث نمی‌شود راز دیگران را برای همه بگوید، لذا انسان هم باید راز و اسرار خود و مملکت را، اسرار خانواده و دوستان را حفظ کند و رازدار باشد چرا که کتمان غیب از کارهای خداست «فَلَا يُظْهَرُ عَلَيَّ غَيْبِهِ أَحَدًا».

این حکیم متأله در توضیح این بیان نورانی ابراز داشتند: بنابراین انسان حق ندارد اسرار دوستش را که به شما گفته به دیگران منتقل نکنید برای دیگران بازگو نماید و از اینجا معلوم می‌شود اسرار مهم را به طریق اولی نمی‌توان منتقل کرد. این یکی از بیانات نورانی امام صادق(سلام الله علیه) است که فرمود: کتمان سرّ، یکی از وظایف اصلی مؤمنان است و باید به اخلاق الهی متخلق شد: «تَخَلَّقُوا بِاخْلَاقِ اللَّهِ تَعَالَى».

دوری از جنگ و خونریزی با بهره‌گیری از دو بال دین و عقل

آیت الله جوادی آملی در فراز دیگری به لزوم دو بال علم و دین جهت ایجاد اندیشه و انگیزه در بیانی نورانی از وجود مبارک امام صادق(علیه افضل صلوات المصلین) پرداختند و به نقل از آن امام همام فرمودند: علم یک بال است و دین بال دیگر و جامعه باید با این دو بال پرواز بکند چرا که یکی اندیشه خوب و دیگری انگیزه خوب به همراه می‌آورد لذا انسان باید با اندیشه و انگیزه جمعاً حرکت کند تا نه راه کسی را ببندد و نه بیراهه برود.

وی با بیان این مطلب که اگر دین هست باید با عقل و علم همراه باشد و از دین بی عقل کاری ساخته نیست، به عملکرد عده‌ای دین دار بی عقل و بی علم اشاره داشته و افزودند: شما ببینید عده‌ای دین دار بی عقل و بی علم بودند که دیروز گالیله را تهدید به سوزاندن کردند و امروز قرآن کریم را در کلیسا می‌سوزانند این نتیجه دین بی عقل است. برآستی چه کسی گالیله را به جرم اینکه گفت زمین حرکت می‌کند تهدید به سوزاندن کرد؟ قرآن کریم که نور طیب و طاهر است را چه کسی می‌سوزاند؟ همین کلیسا می‌سوزاند. اگر دین باشد ولی خردمندی، عقل، درایت و هوش نباشد این یا تفتیش عقاید تشکیل می‌دهد یا قرآن را می‌سوزاند یا آن دانشمند را تهدید به سوزاندن می‌کند. بنابراین علم بی عقل و دین یا جنگ جهانی اول را راه اندازی می‌کند یا جنگ جهانی دوم را. فاصله جنگ جهانی اول و دوم تقریباً سی، چهل سال بود که حدود هشتاد میلیون نفر را اینها به قتل رساندند همین غربی‌ها! مسلمان‌ها که چنین کاری نکردند.

استاد برجسته حوزه علمیه در پایان این بحث به نقلی گوهربار از مرحوم کلینی (رضوان الله علیه) پرداختند و اظهار داشتند: در عصر امام صادق (ع) دو گروه با هم مشغول جنگ بودند و در زمان جنگ خرید و فروش اسلحه هم بازار سودآوری دارد و هر دو هم اهل باطل بودند؛ شیعه ای آمد حضور امام صادق (سلام الله علیه) و عرض کرد: یابن رسول الله! اینها هر دو اهل باطل اند و خرید و فروش سلاح هم الآن سودآور است ما به اینها اسلحه بفروشیم یا نفروشیم؟ حضرت با یک جمله کوتاه سه مطلب فرمودند: «بعهما ما یکتھما» بله بفروشید (یک) به هر دو گروه بفروشید (دو) اما فقط سلاح دفاعی بفروشید (سه).

یعنی شمشیر، نیزه، دشنه و خنجر بفروشید بلکه خود و سپر و چکمه و اینها که سلاح دفاعی است بفروشید. این است که ما وقتی وارد حرم های اهل بیت (علیهم السلام) شدیم این در و دیوار را می بوسیم چرا که این دین است که نمی گذارد کشتن و خونریزی رواج پیدا کند. مگر خونریزی فضیلت است؟ مگر آدم کشی به جایی می رسد؟ اینکه حقد و کینه را بیشتر می کند! لذا این می شود دین، این می شود رئیس مذهب، این جلوی خونریزی را می گیرد این حرف جهانی است، البته ماها که حوزوی هستیم برای اینها گریه می کنیم و ثواب می بریم، ۹۵ درصد گریه ما برای معارف امام صادق (سلام الله علیه) است و پنج درصدش برای مظلومیت و شهادت ایشان. ما برای این فکر گریه می کنیم که هیچ وقت نظام اسلامی حاضر نشد خون کسی را بریزد و به کسی حمله کند.

بدن را روح اداره می کند / انسان باید اهل عزم باشد

این مفسر قرآن کریم یکی دیگر از معارف زیبایی صادق آل محمد را چنین بیان داشتند: وجود مبارک امام صادق (سلام الله علیه) فرمودند: «مَا ضَعُفَ بَدَنٌ عَمَّا قَوَّيْتُ عَلَيْهِ التَّيَّةَ». اگر کسی اهل عزم بود هیچگاه بدن مخالفت نمی کند. این معنا برای طبّ ما روشن نیست لذا می بینید، همین که ماه مبارک رمضان در هوای گرم واقع شد یک طبیب به آسانی فتوا می دهد که شما می توانید روزه نگیرید، برای اینکه بدن ده یا شش لیوان آب می خواهد و شما چگونه می توانید چهارده ساعت آب را به بدن نرسانید؟ او چون بدنی تربیت شده و بدنی فکر کرده خیال می کند که بدن در هر زمان و زمینی این را می خواهد، در حالی که بدن را روح اداره می کند. این حکیم متأله ابراز داشتند: اگر روح متوجّه جای دیگر بود واقعاً نیاز بدن کم است.

شما ببینید در حال نشاط یا غم اگر کسی - ان شاء الله - در جشن فرزند یا برادرش از صبح تا غروب دارد مهمان ها را بدرقه می کند یا به استقبال مهمان ها می رود، در تمام حال در تلاش و کوشش است و هر چه به او اصرار می کنند که بیا و ناهارت را میل کن می گوید میل ندارم و واقعاً هم غذا میل ندارد، چرا؟ برای اینکه روح متوجّه جای دیگر است. وقتی روح متوجّه جای دیگر بود نیاز بدن هم کم است. انسان فرحناک اشتهايش به غذا کم است، این غم و اندوه و نشاط و شادمانی که وصف روح است در بدن اثر می گذارد و نیاز بدن را کم می کند.

بیانات حضرت آیت الله جوادی آملی در سلسله مباحث درس اخلاق مورخ ۲۶/۱۰/۹۲ و ۲۱/۰۶/۹۲